DE SACRO ROMANO NATIONIS GERMANORUM INPERIO. DISPUTATIO INAUGURALIS...

Virgil Pingitzer, Justus Gebhard, Valenti Gonzaga

Σὺν Θεῷ.

I.

CUilibet ἀφθόνως judicanti obviam esse existimo, sacrum Romanum Imperium Majestatis & dignitatis suæ apice cæteris omnibus Regnis, quæcunque latissimâ Orbis Christiani orbitâ continentur, esse sublimius.

II.

Et revera quartum illud & ultimum ex Monarchiis apud Danielem præfiguratis; collocatum scilicet in tibiis ferreis & pedibus ex ferro & luto mistis: & depictum robustæ & prægrandis belluæ imagine, quæ dentibus suis ferreis longè lateque sit grassatura.

III.

Quod ab initio vi suâ & robore admirabili concorditer unitum, posteà à Constantino Magno firmioris præsidii caussâ in Orientale & Occidentale divisum: quorum illud à Persis & Saracenis fœdè laceratum, denique à Turcis avorum memoria crudeliter expugnatum: hoc verò à Gotis, Vandalis & Longobardis miserrimè quidem vastatum, sed Caroli Magni virtute & victoriâ pristino nitori restitutum fuit.

IV.

Is enim tribus expeditionibus in Italiam feliciter susceptis, & exinde barbaris fortiter ejectis, Imperium Occidentis non ex Pontificis cujusdam ambitiosâ largitione, sed manu militari & partim jure belli, partim etiam cum Imperatoribus Orientis initæ transactionis, sibi & successoribus quæsivit.

V.

Quibus extinctis Imperii ἀξίωμα non amplius hereditario, sed electionis & suffragiorum jure, Principibus, & quidem ex Ottonis III. constitutione, non aliis quàm ex Germanis parentibus natis deferri consvevit.

VI.

Universa autem Germanorum Respublica ex CAPITE & MEMBRIS componitur: quorum ILLUD Imperator, itemq; suo respectu Rex Romanorum, & in Interregno Vicarii: HÆC Status repræsentant.

VII.

Et Imperator quidem ex Germanis Principibus à Septemviris Francofurti ad Mœnum (ordine & modo in aureâ Bullâ Caroli IV. Norimbergæ anno 1456. sancitâ præscripto) eligitur.

VIII.

Propositâ eidem certâ, quam vocant Capitulatione: ad cujus tanquam fundamentalis Regni legis observationem vi juramenti adstringitur.

IX.

Quo præstito, & Electorum privilegiis singulis & universis ritè confirmatis ipsi fides promittitur, & solenni inauguratione Imperator salutatur.

X.

Quamvis enim vetustis temporibus electus ante supremam quasi Pontificis inunctionem non uteretur honore & titulo Imperatorio. Id tamen in desvetudinem abiisse, & Cæsarem statim post Germanicam coronationem plenissimam consequi potestatem, Onuphrius Panuinus Pontificii nominis aliàs Studiosus Historicus ipsemet attestatur, & exstat de eo tractatus elegantissimus Georgii Sigismundi Seldi Imperii Vice Cancellarii, ad Ferdinandum Imperatorem.

XI.

Eaque potestas vel est reservata vel communicata: I. ILLIUS principem locum tenet SUPERIORITAS MAIESTATICA, quam Baldus inter Sacra Sacrorum refert, Doctores vulgo Jus Majestatis nominant die Käyserliche Hoheit.

XII.

Qua de Romanorum Imperator totius Mundi Dominus superioris verò & legum coërcentium nescius habetur.

XIII.

Licet enim in caussis, pro quibus à Statibus Imperii fuerit impetitus

impetitus, coram Electore Palatino tanquam Judice suo Ordinario respondere necesse habeat:

XIV.

Id tamen Majestatem Cæsaream non imminuit, (quemadmodum iniquus & imperitus rerum Germanicarum æstimator Johannes Bodinus, ita eum vocat Tobias Pauermeister, obtrectat.) sed tàm naturali æquitati, quàm civili honestati, aliorumque Regnorum moribus concinnè congruit, uti hoc textibus, Autoribus, tractatibus, consiliis & decisionibus nec non Exemplis egregiè firmat Gerlacus Buxdorffius in aureis conclusionibus ad auream bullam.

XV.

Atque ex hoc totius Orbis dominio profluit quoque universalis & summa Jurisdictio; quam Cæsar vel per Aulæ suæ Consistorium, den Reichs Hoffrath/vel Imperialem Cameram, Das Käyserliche Kammergericht zu Speyer / in omnes Imperio Romano subjectas personas & causas specialiter non exemtas cum judicio provocationis nescio exercet.

XVI.

Quanquam à Cæsare malè informato ad meliùs informandum appellari posse non desint jura, rationes, Exempla & auctoritates, quemadmodum hoc inter alia deducit Weinmarischer Bericht von dem Sächsischen Præcedentzstreit part. 1. circa fin.

XVII.

Ut non immeritò gravissimus JCtus Johannes Oldendorpius facessere jubeat vanorum hominum adulationes, qui blaterant, Imperatori displicere, vel *reputationis aliquid ei detrahi*, si pronunciationes illius arguantur de injustis gravaminibus.

XVIII.

Ad ipsum autem Cæsarem, vel ejus & Imperii locum tenentem Cameram à Statibus extrema conceditur provocatio: nisi indultum sit iis jus de non appellando; vel omninò vel sub certa summa; quod pleniùs explicat Autor Der nothwendigen Erinnerung auff die Donawertische Information part. 1.

XIX.

Cùm ergò Cæsar per utrunque Judicium, Aulicum scilicet & Camerale, Jurisdictionem suam exerceat; apud pios & studiosos sacræ Majestatis assertores dubium esse non poterit, quin alterum cum altero in Jurisdictione concurrat, utcunque etiam Autor Donavertensis Informationis id operosissimâ contentione pernegaverit.

XX.

De eo magis quæritur: *An & in caussis* fractæ pacis Religiosæ hæc concurrentia obtineat?

XXI.

Cum enim *Aulicum Consistorium* der Reichs-Hoffrath / si non in universum, attamen magnâ sui parte ex puris putis *Catholicis* hactenus constiterit, coràm quibus tanquam *suspectis* litigare, *Protestantibus* admodũ grave videatur: & ob hunc ipsum Catholicæ Religioni addictorum suspectum zelum Camera ex utriusque Confessionis Assessoribus constituta sit: Aliqui non inferioris nominis JCti harum controversiarum dijudicationem ad solam Cameram vel etiam ad ordines Imperii relegant.

XXII.

Quia verò Protestantium Status hactenus, tàm in Comitiis, quàm etiam in Aulâ Imperatorem supplicibus ac frequentibus querelis de reformando Consilio Aulico, de cohibendis ejus affectibus atque aliis inconvenientiis, quibus Protestantes indies graventur, corrigendis, illique Exemplo Cameræ utriusque Religionis Consiliarios præficiendo, onerârint:

XXIII.

Haud dubiè Jurisdictionem ejus ac districtam ipsimet agnoscunt: quorsum enim querelas illas etiamnum toties repeterent? cùm vulgaris juris sit, quod Exceptio suspecti non ipsam Jurisdictionem sed Judicem impugnet, ac præposterè agat declinatoriâ fori tutus ad Exceptionem suspecti confugiens: ut eleganter infert Christophorus Leipoldi in disput. de concurrentia Jurisdict.

XXIV.

Cæterum de feudis Imperii majoribus, vulgò Fahnlehn / solus Imperator adhibitis Aulæ suæ Consiliariis, exclusa Camerâ

merâ & Paribus Curiæ, dem Fürstenrecht/ (quod magnoperè urget Informator Donawert. necnon peculiaris de ea quæstione tractatus superiori anno editus) cognoscit.

XXV.

Ita enim in Camerali Ordinat. part. 2. tit. 7. disertè cautum reperitur: Ob Sachen fürfielen/ Fürstenthumb/ Hertzogthumb/ Graffschafften ꝛc. belangend/ so von dem heiligen Reich zur Lehen rühren/ so einem Theil zu oder abgesprochen werden sollen/ daß die Käys. Majestet deroselben Erkentnis jhro/ oder in abwesen derselben einem Römischen König allein vorbehalten/ Sächs. Apologia in causa Juliacens.

XXVI.

Idem nè in caussis circa feuda minora, ab Imperio tamen immediatè dependentia: nec non si de possessorio tantùm controvertatur, obtineat? subsisto.

XXVII.

Deinde inter reservata Cæsaris venit sanctio legis universalis ejusque interpretatio: Belli & pacis constitutio: Comitiorum indictio: generalium Collectarum impositio: Suprema Infeudatio.

XXVIII.

Et quanquam hæc omnia cum Procerum & inprimis Electorum consilio & approbatione ritè demum expediantur: non absurdè tamen ad Cæsaris reservata referuntur, cum eorum nullum inferioribus Principibus communicatum sit. Et ipsorum consilium perfectionem potiùs & auctoritatem regiminis, quàm deminutionem Majestatis inferat.

XXIX.

In maximis enim negociis maximis maximorum Opus esse consiliis, qui & facultatem habeant exteriùs, & voluntate non careant interiùs, ut rei, cui bene cupiant, consulere & *velint & possint*: rescripsit Imperator Henricus IV. ad Annonem Archi-Episcop. Coloniens. in Epist. 1. apud Justum Reuber. JCtum German. script. tom. un. fol. 195.

XXX.

Denique huc pertinet Gratiosa, ut sunt Creatio Ducum, Comitum, Palatinorum, Nobilium itemque Doctorum; Funda-

Fundatio Academiarum, Nundinarum, Postarum & novorum vectigalium: Concessio Privilegiorum & immunitatis: Jus legitimandi, famæ restituendi, veniam ætatis itemque Jus civitatis concedendi.

XXXI.

Huc quoque referunt aliqui Jus extruendarum arcium, vel munitionum: Ex quo Fridericus I. Genuenses cessari jussit à muniendâ urbe, uti Sigonius testatur: & Guntherus innuit:

———Nec claudere pergeret urbem,

Jussus ab incepto populus desistere muro:

Et sacra Cæsarea Majestas aliquando rescripsit: Daß keiner zu anschelicher gewisser Gefahr/ Untergang und Verderben in der nähe gelegenen fürnehmen Reichsstädten/ Landen und Provincien einige newe Stadt Vhestung und Munitionen/ dahero besorgliche Unruhe Unsicherheit entstehen kan/ legen/auffrichten und erbawen/sondern solches alsbald und ohne einigen Verzug abgeschafft werden solle/ etc. Idque nuper in caussa Cöln / adversus Mülheim Practicatum scimus.

XXXII.

Verùm quia hoc ad specialem casum turbationis sc. pacis publicæ & commerciorum civitatis Imperii aut alicujus provinciæ directum est: in universum statibus denegare & soli Majestati asserere videtur inconveniens, & ab usu planè remotum.

XXXIII.

Nunc ad potestatem statibus Imperii communicatam transeamus: quæ ab autoribus appellatur jus superius, jus territorii, Fürstliche Landes Obrigkeit/ Hohe Landes Obrigkeit/ ab Antonio Colero in disput. de jure Majestat. jus statuum Imperii regium.

XXXIV.

Et spectatur 1. in meri & mixti Imperii exercitio: jure remittendi pœnas capitales, præstandi salvum conductum, recipiendi Judæos, concedendi inducias moratorias: libero utriusque religionis Augustanæ sc. & Pontificiæ (non alterius) exercitio: Jurisdictione Forestali der Fürstlichen Obrigkeit quæ consistit in banno ferino, quod nobis Wildbahn/ & jure foresti &c. cujus intuitu Principes non tantùm in publicis, sed

etiam

etiam privatis locis jura venationum rectè exercent. Item in jure fisci, nec non contributionum Imperialium colligendarũ, & aliis pluribus, quæ colligit Thom. Michael. & Anton. Coler. in disput. de Majestatis jure.

XXXV.

Acquiritur autem hoc Jus vel Relatione in numerum statuum: vel concessione scilicet per investituram & singulare privilegium.

XXXVI.

Et probatur insuper 1. ex insigniis Principum in curiâ aliisvè locis depictis, 2. solenni Principum introitu, 3. juramento subjectionis Huldigung vnd Erbpflicht/ 4. Edictorum & mandatorum observantiâ. 5. perceptione redituum, & 6. famâ communi.

XXXVII.

Tantum de Imperatore. Quod ad REGEM ROMANORUM attinet, notum est (inquit Autor descript. Elect. Matth. 11.) tàm ex historiis, quàm ex veteribus recentibusque in Imperio susceptis tractationibus, receptum semper & usitatum fuisse, ut vel ob ingravescentem Imperatoris Romani ætatem, vel ob caussas gravissimas alias, vivente adhuc Cæsare, Rex Romanus alius, à sacratissimi Imperii Septemviris eligeretur: ut esset ita, qui & Imperatorem in administratione Imperii juvaret, & eo postmodùm defuncto, fasces Imperii statim capesseret, illudque ab incommodis periculisque imminentibus vindicaret & conservaret.

XXXVIII.

Quemadmodum id in Wenceslao & Maximiliano I. qui vivente adhuc Carolo IV. & Friderico III. itemque in Ferdinando, qui tempore Caroli V. fratris sui, nec non in Maximiliano II. Rudolpho II. qui viventibus etiamnum & imperantibus augustissimis parentibus suis, in Reges Imperatoresq; Romanos electi fuerunt, & ex nupero conventu Norimbergensi videre est.

XXXIX.

In eo enim Principes Electores constituerant, vivente adhuc (consentiente tamen) Augustissimo Cæsare Rudolpho II.

novum quendam Romanorum Regem, qui Cæsareæ Majestati, ad beatiorem vitam insperato forsitan casu translatæ, in Imperio succederet.

XL.

Est autem Romanorum Rex tanquam perpetuus Imperii Vicarius, ordinariam non mandatam habens Jurisdictionem & unum cum Cæsare tribunal.

XLI.

Ideoque se in omnibus tanquam Imperatorem gerit, regalia etiam aliaque Jura & privilegia per eum concessa & quælibet alia ab eo gesta perinde valent, ac si ab ipso Imperatore concessa ac gesta essent.

XLII.

Quamvis Protestantes A. C. 1532. Schwinfurti cum Cæsare convenerint: ut si quando Rex Romanus creetur vivo Cæsare, non suo sed Cæsaris tantùm nomine Rempub. administret, nec ullam sibi potestatem aut Jmperium arroget: Principes atque Ordines Imperii non teneantur ei ullâ fide, aut jurejurando, nisi post mortem Cæsaris, ut habent capita transactionis Swinfurtensis apud Sleidan. lib. 8. & notat Anton. Coler. in d. disp. sect. 9.

XLIII.

Restat de Vicariis propriè sic dictis. Equidem Imperio vacãte, quod vel morte Imperatoris, vel ejus depositione, vel resignatione, vel etiã absentiâ contingit, ejus Provisores sunt duo tantũ Principes Electores, Comes Palatinus Rheni, & Dux Sax.

XLIV.

Ille quidem in tractu Rhenano, Francico, & Svevico: Hic verò in illis locis ubi Jura Saxonica servantur.

XLV.

Estque eorum potestas amplissima; Nam & Judicia exercent eodem modo quo Imperator: & præsentant ad Ecclesiastica beneficia: Reditus & proventus Imperii recolligunt: de feudis minoribus investiunt, juramentaque fidelitatis vice & nomine sacri Imperii recipiunt; denique omnia peragunt, quæ ipsemet Imperator, cujus vices gerunt; nisi specialiter sint prohibita.

Quo

XLVI.

Quo in numero habentur reservata Principi, plenitudo potestatis Cæsareæ, facultas de feudis regalibus, Fahnlehn / & investiendi & cognoscendi, res Imperii alienandi & obligandi.

XLVII.

Atque hæc de CAPITE Imperii breviter exposita sint: Ad MEMBRA, hoc est, Status deveniendum est.

XLVIII.

Ii tribus Classibus continentur: In quarum primâ stant Electores, in alterâ Principes, in tertiâ denique Civitates liberæ.

XLIX.

ELECTORALIS Collegii Auctorem si quæras, & de modernâ Septemviratus constitutione investigationem institutas, vix alium cum Beutero monstraverim, quàm aureæ bullæ conditorem Carolum IV. qui solus numerum septenarium, primusq; sic absolvit: ut essent tres Ecclesiastici & quatuor Politici.

L.

Illi sunt Archiepiscopi, & Imperii ArchiCancellarii: Moguntinus quidem per Germaniam: Trevirensis per Galliam & Regnum Arelatense: Coloniensis verò per Italiam. (His tamen duobus, postqvam Regnum Galliæ & Italiæ defecerit, secundũ Heigium inanes tantùm tituli relicti, & omnia, quæ ad Archivũ Imperii spectant, in solum Moguntinum collata esse videntur.)

LI.

Alterius verò Ordinis sunt Rex Bohemiæ S. R. I. Archipincerna; Comes Palatinus Rheni, Archidapiser. Dux Sax. ArchiMarescallus. & deniq; Marchio Brandẽburg. ArchiCamerarius.

LII.

Ex numero a. Septenario perfectitudo Electionis arguitur; & ex utriusque Ordinis professione tàm laicorum, quàm Ecclesiasticorum officium intelligitur.

LIII.

Quod spectatur vel in Electione vel extra eam. In Electione primas tenet Moguntinus. Siquidem is mortem Cæsaris infrà unum mensem à die noticiæ reliquis Electoribus per nuncios literis patentibus significat, eosq; Francofurtum ad Mœnum convocat;

vocat; ubi, cum in publico ſacro vel ipſi vel per legatos pleniſſimè inſtructos cōvenerint, auſpiciis à numinis invocati & factis juramentoq; *de Romanorum Rege ſecundùm leges digno, idoneo & ſalutari creando, nullo pacto, largitione aut mercede interveniente*, primùm ab ipſo, deinde etiam à reliquis ad aram præſtito, primus ſententiam dicit & rogat, votaq; ſecundùm ordinem, quo ſuprà collocati ſunt, colligit, & à majori numero nominatum, Regem Romanorum mox - Imperatorem pronunciat.

LIV.

Poſſunt autem Electores non ſolùm ex Collegio aliquē laicum eligere: Sed Electus etiam ſuâ voce eligentium numerum augere, partemque majorem facere.

LV.

Et ritè demum electo Eccleſiaſtici Electores omnes tres ſimul coronam imponunt, non argenteam, nec ferreā, ut vulgus falsò autumat, &, quod magis pudendū, (utor verbis Hartmani Mauri, qui & ArchiEpiſcopi Colonienſ. Conſiliarius, & coronationi Caroli V. Aquisgranenſi interfuit,) paſſim in Juris Profeſſorum Commentariis reperitur: ſed ex puro puto auro fabrefactam: ſic tamen ut in eà veterū laudabilis parcitas ſatis eluceat.

LVI.

Quamvis autem Coronatio juxtà aureæ bullæ præſcriptum Aquisgrani celebrari debeat: Idq; Carolus V. exactè obſervaverit: nec locum tùm temporis peſtilenti etiam lue infeſtum mutare voluerit: Exempla tamen recentia probant, alibi quoque ſolennia hæc peragi poſſe: Cum, ipſo Hartmano teſte, aurea bulla non ſemper ad amuſſim ſervetur.

LVII.

Quod verò attinet ad Electorum officium extra electionem: ſpectatur iſtud vel in miniſtrando Imperatori, vel procurando Rempublicam.

LVIII.

Prius in celebratione ſolennis Curiæ Imperialis exercetur: Wann ein Römiſcher Käyſer in ſeiner Majeſtet zu Tiſche ſitzt/ vnd öffentlichen Hoff begehet: ubi Principes Electores Eccleſiaſtici menſam conſecrant, & Sigillū Imperatoris tenēt: Marchio v. Brandēburg Imperatori aquā, & Rex Bohemiæ primū potum,

Comes

Cones v. Palatinus cibum affert, & Dux Sax. Maresc. officiũ sustinet.

LIX.

Quo peracto ipsimet quoque Principes ad suam quisque mensam consident, & Regio planè modo prandium capiunt.

LX.

Si tamen Electorũ aliquem abesse contingat, legatus ipsius ad mensam absentis non admittitur, ut nec ad deserviendũ his solennibus Imperatori: siquidẽ hoc postremum Electoris in Imperio vicem tenens obire consvevit: quemadmodum de Vice-Camerario ex Maximiliani II. & novissimè Matthiæ II. Imperatoris nostri Augustissimi, & de Vice Pincernâ ex Caroli V. inauguratione constare potest.

LXI.

Cæterum quoad Reipublicæ procurationem & salutẽ Orbis Christiani, quantum hoc summum in Germania consilium conducat, ex historiis nemini obscurum est. Ejus n. sapientiâ & fide Majestas Imperii in magnis sæpè motibus illæsa conservata fuit. Unde ne quid Respub. detrimenti capiat, ipsorum curæ inprimis incumbit.

LXII.

Pro cujus salute & incolumitate singulis annis absq; ullâ specialis veniæ impetratione conventus agendi, in eoq; decernendi potestatem habent, cùm ex aurea bulla, cap. 12. tùm etiam ex capitulatione Cæsareâ: ibi. Wir lassen auch zu / daß die sechs Churfürsten je zu zeiten nach vermüg der güldenen Bull / vnnd ihrer Gerechtigkeit / des heiligen Reichs / zu ihrer Nothdurfft / auch so sie beschwerliche Obligen haben / zusammen kommen mügen / dasselbe zu bedencken vnd zu berathschlagen / daß wir auch nicht verhindern noch irren / vnd deshalben kein Vngnad oder Widerwillen gegen jhnen sämptlichen noch sonderlich schöpffen oder empfahen / sondern vns in dem vnd andern / der güldenen Bull gemeß / gnedigslich vnd vnverweißlich halten sollen vnd wollen.

LXIII.

Quem articulum Principes Electores ea propter capitulationi inseruisse videntur, ne Imperatores prætendere queant,

hanc conveniendi licentiam ipsis non perpetuùm, sed tantùm usque ad Imperatoris beneplacitum indultam esse Gerlac. Buxdorff. in conclus. 95. ad aur. bull. lit. B.

LXIV.

Verùm hæc, ut & aliæ plures Electorum prærogativæ, nostris moribus communis reddita videtur: Ex quo Principes, Comites, Civitatesque Imperiales & Hanseaticas, & Nobiles Immediatos absq; ullâ veniæ impetratione tàm frequenter, scientibus & patientibus Imperatoribus dicætas & conventus indicere & celebrare palàm videmus; quod eâ ratione defendit Buxdorffius, quia conventus ad bonum & licitum finem etiam absque superioris licentiâ permissi sint.

LXV.

In eo verò Principum Electorum auctoritas amplissima est, quòd Cæsari Imperium ex certis & gravibus caussis legitimè abrogare possint; ut Henrico IV. & Ottoni IV. nec non Adolpho de Nassaw, & Wenceslao Caroli IV. *filio contigit.*

LXVI.

Porrò cum Præfectis Prætorio (Otto Meland. in comm. Camer. par. 2. Heig. part. 1. quæst. 4. n. 14.) comparentur: ad eorum quoque Exemplum aurea Bulla constituit, ne ab ipsorum sententiis appellaretur: quamvis hoc privilegium Saxoniæ tantùm & Brandeburgicus Elector in viridi conservârint usu: Et insuper aliis quoque Saxoniæ Ducibus vigore novę bullæ indultum fuerit. Justus Zinzerling in disp. inaugural. de appellat. conclus. 72.

LXVII.

De *Successione* deniq; & *tutelâ Electorali* in laicorum familiis, an *illa* tali jure primogenituræ nitatur, quod non propriam sed paternam semper ætatem ad successionem promoveat, sicut filio Electoris primogenio nullis liberis relictis mortuo, secundogeniti prædefuncti filius excludat tertiogenitum, patruum suũ, an verò contrà? *hæc* autem ex solâ lege non verò testamentariâ dispositione deferatur? quærenti respondebitur. Hæ n. controversiæ eo recurrunt, quò de Waremund ab Ehrenberg in tr. de Regni subsid. cap. 11. n. 40. monet: *Hanc litem ne faciat privatus suam, suadeo.*

Et hæc

LXVIII.

Et hæc de primâ classe Membrorum Imperii. Succedit altera, Principum nempe tàm Ecclesiasticorum, quàm secularium. Illorum primò sunt præter Electores Ecclesiasticos quatuor adhuc ArchiEpiscopi, Magdeburgensis, Salisburgensis, Bremensis & Vesuntinus. Deinde Episcopi, quorum 27. hoc tempore in Comitiis locum obtinere tradit Paurm. lib. 2. de Jurisd. cap. 1. num. 17. Tertiò denique Prælati, Abbates, Præpositi & Abbatissæ.

LXIX.

Horum verò, laicorum sc. quoque tres Ordines habentur; primus est Ducum: alter Marchionum & Landgraviorum. Tertius Baronum & Comitum. Ad quos etiam nobiles Imperio immediatè subjectos, quiq; vocantur liberi Freye vom Adel/ Freye ReichsRitterschafft / in Schwaben / Francken vnd am Rhein/ referre tentabo.

LXX.

Superiora autem Ducum, Marchionum, Comitum, Baronũ & alia istiusmodi nomina, (quæ doctissimè explicat Anton. Coler. in d. disp. sect. 57.) olim non principatus sed officii, & quidẽ judiciarii: nec patrimonii, sed muneris: nec perpetuæ sed temporariæ dignitatis fuerunt. Gründlicher Bericht von allen vnd jeden der freyen vnd Käys. Reichsstädten Privilegien ꝛc. im andern Punct/ nu. 4.

LXXI.

Hodiè dignitatum simul & patrimonii sunt indices. Eoque Duces, Marchiones &c. à teritoriis, quibus investiuntur, nec non à ditionibus, quas possident, sic denominantur.

LXXII.

Et certis inter se familiis, quarum 17. enumerat Colerus itemq; sessionis ordine distinguuntur: de quo Andr. Knichen. ait: Germaniæ Principes in comitiis, fundare sese concertantes in nudâ sessuræ possessione vel quasi, allegando actus hinc inde exercitos. Pro rostris Imperii pendet lis, ejusq; diremtio. Intereà, ut concertationes sileant, ne salus Reipub. sistatur, quidã protestando jus suum conservant, quidam verò conveniunt, ut alternatim sessurâ potiantur.

LXXIII.

Cæterum omnes Jura territorii & potestatem Cæsaris communicatam in suis ditionibus obtinent, ut supra dictum.

LXXIV.

Præterea circa successionem laicorum Principum notandum, in aliquibus familiis, utpote Bavariæ, Brunsvicensium & Wurtenbergensiũ Ducatuum, primogenitum solum succedere, assignatâ reliquis fratribus certâ portione alimentariâ. Quod ipsum Gailius commendat his verbis: Avorum nostrorum memoriâ feuda dignitatum apud unum ex familiâ præsertim seniorem semper sarta tectaque conservata sunt: Quia prudenter considerarunt, nihil esse tam magnum, quod non divisione fiat parvum lib. 2. obs. 53. n. 3.

LXXV.

Plerique verò cum fratribus dividunt, & jure communi utuntur. Nisi pactis confraternitatis, Erbverbrüderungen aliud provisum sit. Namque l. fin. C. de pact. ad privatas tantum, non publicas & illustres personas præsertim Germaniæ Duces, à quibus votum sinistrum captandæ mortis alienæ, procul abesse Zasius asserit, pertinet, Und seynd die Chur und Fürsten des Reichs demselben Gesetz nicht unterworffen. Sächs. Apolog. in caussa Juliacens.

LXXVI.

Tale pactum inierunt Illustrissimi Duces Saxoniæ & Landgravii Hassiæ: cui demum A. C. 1587. Marchiones Brandenburgenses, salvâ tamen conventione cum Pomeranis Ducibus, (de qua pluribus agit Chytræus in Chron. p. 156. & 365. & 366.) quoque accesserunt.

LXXVII.

Superest tertia classis membrorum Imperii: Civitatum nempe liberarum imperialium, der freyen Reichsstätt ꝛc. Quas statuum, & Comitiorum nec non suffragiorum ferendorum, itemque superioritatis & territorii Jura, beneficium quoque primæ instantiæ sive Austregarum der Austräge habere, Tobias Pauerm. & Matthias Stephani cum pluribus aliis testantur. Cum quibus transeo.

QVÆRITUR:

1. *An Jurisdictione omnimodâ cum castro concessâ transeat merum Imperium?*
2. *An fœmina in dispositione in defectum masculorum vocata & semel exclusa perpetuò intelligatur exclusa?*
3. *An fœdera Religionis defendendæ caussâ etiam adversus superiorem iniri possint? Et stante affirmativâ, cum diversæ Religionis hominibus?*

FINIS.